

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 3. Quid circa beneficia patronata possit Episcopi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

in dato casu observavit Pontifex, an ille Archi-Diaconus presentaverit *ut Clericus?* an, *ut Laicus.*

3276 Deducitur 3. quod Clericus habens Patronatum Jure Patrimonii, in presentatione possit variare, colligitur ex cit. c. *cum dilectus*, ibi: non *primus*, sed *secundus*, &c. licet hic presentans fuerit Archi-Diaconus, non tamen reprobatur ejus presentatio, quantumvis plurium, seu cumulativa, si tamen presentavit Jure Patrimonii, consequenter *ut Patronus Laicus.* Deducitur 4. quod Patrono Laico invito, aut inconsulto, non potest Episcopus, aut alius Ordinarius, nec etiam Legatus Papa Ecclesiam patronatam conferre, aut super illam pensiones imponere, quod satis aperte ostendit textus in c. *cum dilectus*, quatenus distinguit inter Laicum & Clericum Patronum, patet, ibi: *siquam Laicus*, & ibi: *siquam Clericus*, quae non erant necessaria, si Legatus posset conferre beneficium, seu reservare in praedictum Patroni Laici. Accedit quod Pontifex constituendo officium Legationis non censetur illud creare cum praedictum Laicorum Patronorum, ex *reg. in L. 2. §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publ. ac subinde cum per collationem, seu reservam maximum fiat praedictum Laicis Patronis, necessario dicendum est ex defectu potestatis, Legatum talem collationem, seu reservam facere non posse.*

§. 3.

Quid circa beneficia patronata possint Episcopi?

3277 Episcopis, & aliis Praelatis, Papam inferioribus, qui habent jurisdictionem quasi Episcopalem in suis territoriis, de jure competere potestatem instituenti presentatos ad beneficia sua diocesis, jam supra dictum est. In presenti dubium est, an valeat institutio in beneficio patronato ejus, non facta ad presentationem Patroni? R. quod regulariter non valeat; colligitur 1. ex 16. q. 7. c. *decernimus* 32. quod desumptum est ex Concilio Toleran. 9. c. 2. ubi textus sic loquitur: *decernimus, ut quamdiu*

Tom. III.

fundatores Ecclesiarum in hac vita superstitibus extiterint, pro eisdem locis curam permittantur habere sollicitam, atque rectores idoneos in eisdem basilicis iidem ipsi offerant Episcopis ordinandos 1. quod, si tales forsitan non inveniantur ab eis, tunc, quos Episcopus loci probaverit DEO placitos, sacris cultibus instituat cum eorum Conniventia servituros. Quod si ipse ejusdem fundatoribus Rectores ibidem praesumerit Episcopus ordinare, & ordinationem suam irritam noverit esse, ad verendum suam alios in eorum loco (quos iidem ipsi fundatores condignos elegerint) ordinari. Colligitur 2. ex c. *Illud. 8. h. t.* ubi dicitur: *Quod si laicus, Jus Patronatus, vacante Ecclesia, religioso loco contulerit, & aliquis sine presentatione fratrum ejusdem loci fuerit in ipsa Ecclesia institutus, ejusdem secundum rigorem juris est institutio irritanda.*

Dixi: *regulariter non valere*; nam 3278 aliqui casus sunt excepti. 1. si Patronus *Ecclesiasticus* intra 6. Laicus autem intra 4. menses neglexit facere presentationem; nam tali casu jus presentandi elapso termino, devolvitur ad Ordinarium; ut diximus superius, & habetur c. 2. de suppl. neglig. Praelator. 2. si Patronus presentat indignum, ex dict. sup. & habetur cit. c. 2. 3. Si tale beneficium conferatur à Papa, vel ejus legato de latere; sed hoc intellige in casu, quo beneficium est Patronatus Ecclesiastici, nam id non procedit de Legatis, quando beneficium est de Patronatu Laicorum pro tali casu ex n. 3273. 4. Si Patroni discordent, de quo superius jam actum est. *Not.* autem casum, quo diximus Jus presentandi pro illa vice devolvi ad Ordinarium propter negligentiam Patronorum, debere intelligi, si intra tempus à Jure praescriptum, ac à die, quo vacationem beneficii sciverunt, *negligentes fuerunt*, & quidem omnes, si relatè ad tale beneficium preventur propter negligentiam, nam si unus ignorasset sic ut comparatione illius terminus Juris, à die scientiae computatus, nondum elapsus foret, non fieret devolutio, sed in eo tunc staret Jus presentandi, ceteris negligentibus

Ccc cc. 2

pro

pro tunc exclusis; sic Garcia de *benefic.*
p. 10. c. 2. n. 41.

3279

Dubium 2. est, an hi, ad quos pertinet Jus instituendi præsentatos, teneantur instituere, si aliàs idonei sint, antequam coram ipsis intra terminum, præsentantibus assignandum ab ipso instituente, assignata fuerit præsentato congrua sustentatio ex redditibus Ecclesiæ, pro qua præsentatur? R. quod non, ex Clem. *Ut Constitutio. i. h. t.* ibi: *Dioecesanis sub obstatione divini iudicii districtius inhibentes, ne præsentatum aliquem per quamcunque personam Ecclesiasticam, Jus præsentandi, ad Ecclesiam aliquam, habentem, admittant, nisi intra certum terminum competentem, per Dioecanos ipsos præsentantibus præstendum, ipsi præsentato fuerit coram eis (ut præscribitur) congrua, de proventibus Ecclesiæ, portio assignata.*

3280

Circa istam Constitutionem in hac Clem. not. 1. per eam 1. declarari, quod aliàs in hoc puncto constitutum fuerat in c. 1. de præbend. in 6. Deinde etiam quædam adjici nova, ut patet ex ejus initio, ibi: *ipsam declarare, ac quædam adjicere*, consultâ hujusmodi sacri Concilii approbatione providimus. *Not. 2.* huic Constitutioni non esse locum, ubi præsentans, seu Patronus præcisè patronatum habet, & non reditus Ecclesiæ; sed is, qui instituitur in ea Ecclesiâ; consequenter solum obtinere in illis, qui præsentationem habent unâ cum temporalibus proventibus, sic *Gloss. in cit. Clem. 1. V. Jus præsentandi*; & Abbas *ibid. n. 2.* *Not. 3.* Quando Barbofa in c. 1. de præbend. in 6. n. 2. dicit, dictæ constitutioni in eo c. 1. (quod Episcopus possit recusare præsentatum per Religiosos etiam exemptos, non assignatâ præsentato congruâ portione) non esse locum, si Ecclesiâ, quæ in totum, & pleno Jure ad Regulares pertinent, cuius oppositum videmur dicere in præmissis; non esse contrarietatem, si advertas, quod Barbof. ibi; *ly in totum, & pleno Jure*, accipiat pro eo, quod est *Jure plenissimo*, ut patebit eum legenti, ibi: *puta, quia per illam tam quoad Jura parochialia, quam quoad Episcopalia, & sic quoad jurisdictionem Monasterio subji-*

ciuntur, ex quo vides inter Authores *ly Jure pleno* quandoque accipi pro *Jure plenissimo*; maximè quando additur: *in totum Jure pleno*, quandoque autem non ita, nimirum absque jurisdictione Episcopali.

Not. 4. quando concedimus, Episcopo. 3281

po facultatem in Ecclesiis Regularium, non regularibus, competere Jus instituendi vicarios, intelligi, etiam si Ecclesiæ sint Regularium exemptorum, si eis non subsint Jure plenissimo, ut Constat ex c. 1. de præbend. in 6. ibi: *Nos ita volentes supra hoc salubre remedium adhiberi*, præsentati decreto statuimus, & mandamus Constitutionem hujusmodi, quoad omnes Patronos, Ecclesiarum Religiosos, tam exemptos, quam non exemptos, & alios inviolabiliter observari, consuetudine contraria non obstante. Si autem dicas, quod Episcopus taliter exerceret jurisdictionem *in exemptos* contra naturam exemptionis, nimirum, cogendo eos ad sustentationem assignandam præsentato, aliter non instituendo. R. quod in effectu repellendo aliter præsentatos, non in ipsos præsentantes, saltem directè, sed in Ecclesiam dicatur jurisdictionem exercere; ut notat Panormitanus in c. de Monachis eod. n. 6. Advertendum autem, quod obligatio assignandi congruam sustentationem præsentato coram instituente tunc solum procedat, si Vicarii perpetui, & instituti in dictis Ecclesiis Regularium ipsi teneantur portare onera jurium Episcopaliû, ac exercere hospitalitatem; non autem si ea præstet Rector principalis, prælatus monasterii, vel ipse Patronus, ut constat ex ipso textu dict. c. 1. & Clement. 1. de qua supr.

Ex hoc habetur, dupliciter accipi *congruam sustentationem præsentato assignandam* à præsentante 1. prout importat præcisè victum, & vestitum 2. prout præter hæc importat etiam onera solvendi jura Episcopalia, exercendi hospitalitatem &c. Quare cum in dicto c. 1. de præbend. in 6. & Clem. 1. de jure Patronat. dicitur 1. præsentatum ab Episcopo, quoad institutionem reculari posse, si Patronus intra terminum constitutum præsentato coram instituente non

te non assignaverit congruam sustentationem; procedit solum in casu sustentationis in secunda acceptione, ut liquet ex dict. 1. ibi: *Sane fuit per Sedem Apostolicam providè constitutum: ut Diocessani locorum ad presentationem religiosorum nullum ad aliquam Ecclesiam recipiant, nisi tantum & de proventibus ipsius Ecclesiae coram eis fuerit assignatum, unde jura Episcopalia possint solvere, & congruam sustentationem habere;* ita Layman. in QQ. Canon. de Prælat. elect. n. 209. Pirhing de Jure Patron. n. 29. in fin.

§. 4.

An Episcopus Ecclesiam Patronatam donare, vel unire possit alteri Ecclesiae?

5283 **Q**uestio procedit de casu, quo id faceret sine consensu Patroni? videretur affirmandum saltem in casu, quo id necessarium foret propter paupertatem præbendarum Ecclesiae Cathedralis, idque ex c. *Exposuisti* 33. de præbend. Ubi, cum Episcopus Vesprimiensis exposuisset Honorio III. quod Ecclesiae suae Canonici, diminuta ipsorum provisione, à tempore Concilii generalis cum eis *ex tunc* non fuerint ad eorum sustentationem concessa capella, sicut ante fieri consuevit, de præbendarum suarum redditibus nequeunt sustentari, propter quod plures eorum eadem Ecclesiam relicta in ejus servitio, in Clericatus coguntur *opprobrium* aliorum se obsequiis mancipare, & simul supplicasset, ut de Capellis eisdem provisionem eorundem amplificare de Pontificia permissione liceret: Honorius rescripsit; cum per hoc statutus ejusdem Concilii derogeretur, quæ servari volumus inconcussa, te in hac parte nequivimus exaudire. Verum, illorum paupertati paternò compatiens affectu, & tibi, prout exposcit tuae devotionis meritum, gratiam facere cupientes, Fraternitati tuae, de qua plenam fiduciam obtinemus, si evidens necessitas, vel utilitas exigat, præbendas Ecclesiae tuae poteris de Capellis in perpetuum annexendis eisdem (sicut discretione pravia expedire videris) augmentare, refer-

vata congruam capellarum Presbyteris portione.

Verum ex hoc textu non rectè ducitur affirmativa; nam, licet ex speciali casu Episcopus (nimirum propter paupertatem præbendarum Ecclesiae Cathedralis) eis annexere possit Capellas reservatà ipsorum Presbyteris congruam portione, ut habetur in *cit. c. 33.* ac idem etiam dicatur in *Trid. Sess. 24. de reform. c. 15.* ibi: *in Ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis insignibus, ubi frequentes, adeoque tenues sunt præbende simul cum distributionibus quotidianis, ut suslinendo decenti Canonicorum gradui, pro loci, & personarum qualitate, non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen Regularia, iis unire;* nullibi tamen loquitur de beneficiis, vel Capellis patronatis, non requisito Patronorum consensu; cum eos nolit privare jure suo, quod tamen fieret admittà ejusmodi unione, ut dicemus in seqq.

Advertendum præterea, quòd licet c. *Exposuisti*, pro dicto casu, concedat Episcopis unionem Capellarum finitè; & Tridentinum beneficiorum simplicium indefinitè (exceptis tamen regularibus) non propterea sub illa generalitate venire Capellas, & beneficia patronata; 2. hujusmodi unionem eo modo debere fieri, ut *singulis* præbendis singula beneficia uniantur, non omnibus simul indistinctè unum, aut plura; idem Steph. Grat. discept. forens. c. 274. n. 34. in fine. Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. *Gloss. 37. n. 25.* ubi etiam refert, Concilium loco cit. non concedere facultatem uniendi mensa Capitulari, sed, tenuibus præbendis singulorum Capitularium, quod etiam tenent Aloyf. Riccius *collect. decis. p. 4. collect. 1067. in fine, & in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 488. in 1. edit. & resol. 379. n. 4. in 2. edit.*

Altera probatio, quòd Episcopus beneficium patronata sine consensu Patroni, etiam Ecclesiastici, non possit alteri donare, vel unire, sumitur ex c. *Suggestum*. 20. h. t. nam, cum ad Pontificem delatum esset, quòd Ecclesiae quadam, de assensu Domini fundi, auctoritate Eboracens. Episcopi, Ecclesiae beati Petri

Ccc cc 3

Eborac.